

І мертвим, і живим, і ненародженим... (стисло)

Тарас Шевченко

Минає Божий день, усі потомлені люди спочивають. Тільки оповідач, ліричний герой твору, день і ніч плаче, бо кругом "правдою торгують. І Господа зневажають. Людей запрягають В тяжкі ярма..."

Ліричний герой просить своїх земляків, ліберальних панів, схаменутися, "полюбити щирим серцем" рідну країну, не шукати щастя й волі у чужих краях, бо "в своїй хаті своя й правда, і сила, і воля". Але вони хоч і кричать про своє прагнення не коритися неправді, нічого не роблять для України, як і раніше, "деруть шкуру" з "братів незрячих, гречкосіїв".

Краще б ті, що шанують усе іноземне, й не поверталися додому. Треба замислитися панам: "Схаменіться! Будьте люди, Бо лихо вам буде. Розкуються незабаром Заковані люди. Настане суд, заговорять І Дніпро і гори! І потече сторіками Кров у сине море Дітей ваших..."

Українське панство звикло плазувати перед іноземними авторитетами, навіть свою власну історію розглядає так, як йому скажуть за кордоном. А в реальній українській історії були не лише славні сторінки, а й ганебні. Що доброго з того, що українці колись виборювали славу Москві та Варшаві, адже обидві ті держави прагнули поневолити Україну. Хіба не ганьба, що на землі Запорозької Січі, щедро политій козацькою кров'ю, німці саджають картоплю?! Вивчаючи чужу славу та історію, не слід забувати й своєї: "Учітесь, читайте, І чужому навчайтесь, Й свого не цурайтесь".

Майбутнє батьківщини й щасливої долі, на думку ліричного героя, у єдності нації, у справедливих відносинах між членами суспільства: "Обніміться ж, брати мої, Молю вас, благаю!"

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

У своєму посланні Т. Шевченко звертається до тих представників ліберального панства, в яких ще залишилися совість і здоровий глузд. Адже подальше посилення гніту трудящих неминуче призведе до повстання, до пролиття крові. Неприпустиме й нехтування власною історією, оцінка її з погляду іноземних, часто недоброзичливих учених. Необхідно об'єднатися, полюбити "братів менших" (кріпаків, людей нижчого соціального стану).